

Utlåtande 2006: RVI (Dnr 325-2014/2002)

Stöd till unga HBT-personer (homosexuella, bisexuella och transpersoner)

Motion av Margareta Olofsson m.fl. (v) (2002:40)

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Motion (2002:40) av Margareta Olofsson m.fl. (v) anses besvarad med vad föredragande borgarrådet anför.
2. Kommunfullmäktige godkänner förslagen om kompletterande insatser som stöd till unga HBT-personer i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Föredragande borgarrådet Teres Lindberg anför följande.

Bakgrund

Margareta Olofsson m.fl. (v) föreslår i motion 2002:40 att arbetet med HBT kan integreras i det ordinarie arbetet inom staden och att ett program och åtgärder för att underlätta och stödja unga HBT-personer utarbetas, *bilaga*.

Kommunfullmäktige gav vid sammanträde den 10 juni 2003 kommunstyrelsen i uppdrag att utarbeta riktlinjer för att underlätta och stödja unga HBT-personer.

Remisser

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret samt kommunstyrelsens arbetsmarknads- och integrationsberedning.

Stadsledningskontoret redogör för genomlysning av befintliga styrdokument och redovisar det uppdrag de fått.

Kommunstyrelsens arbetsmarknads- och integrationsberedning anser att kompletterande insatser för unga HBT-personer ska genomföras.

Mina synpunkter

Jämlikhet – alla människors lika värde och varje människas okränkbarhet – är ledord för all verksamhet inom staden. Alla invånare ska ha samma rättigheter oavsett kön, ålder, hudfärg, sexuell identitet och trosuppfattningar. Ett jämlikt samhälle förutsätter rätten att vara olik.

I budget för 2006 redogörs för hur samtliga nämnder och bolag ska utveckla metoder för att synliggöra, motverka och bryta fördomar, rasism och diskriminerande strukturer.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Motion (2002:40) av Margareta Olofsson m.fl. (v) anses besvarad med vad föredragande borgarrådet anför.
2. Kommunfullmäktige godkänner förslagen om kompletterande insatser som stöd till unga HBT-personer i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Stockholm den

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Teres Lindberg

Anette Otteborn

ÄRENDET

Margareta Olofsson m.fl. (v) föreslår i motion 2002:40 att arbetet med HBT kan integreras i det ordinarie arbetet inom staden och att ett program och åtgärder för att underlätta och stödja unga HBT-personer utarbetas.

Kommunfullmäktige gav vid sammanträde den 10 juni 2003 kommunstyrelsen i uppdrag att utarbeta riktlinjer för att underlätta och stödja unga HBT-personer.

REMISSER

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och kommunstyrelsens arbetsmarknads- och integrationsberedning.

Stadsledningskontorets yttrande, daterat 28 april 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Alla invånare i staden, unga såväl som äldre, har rätt att identifiera sig själva och bemötas med respekt för sina val. I det perspektivet fyller skolan en viktig funktion. Ett av skolans viktiga uppdrag är att aktivt arbeta mot mobbning, rasism, sexuella trakasserier och andra kränkningar. Skolans skyldighet att motverka kränkande behandling regleras i flera lagar och förordningar som till exempel skolförfattningarna, läroplanerna och arbetsmiljölagen.

En annan viktig funktion som skolan har, är att presentera bilder av samhället och världen som alla barn och unga har möjlighet att känna igen sig i. Det innebär att skolan i undervisningen måste spegla de olika erfarenheter, livsstilar och synsätt som lever sida vid sida i ett pluralistiskt samhälle. Det är därför viktigt att heteronormativiteten inom och utanför skolan synliggörs och analyseras.

Genomgången av styrdokumentet visar att det idag finns tillräckliga direktiv i statens och stadens styrdokument till skolor och ungdomsmottagningar som ska säkra att unga HBT-personer får det stöd och den hjälp de behöver. Direktiv som riktar sig till föräldrars behov av stöd och hjälp inryms också i styrdokumentet.

Stadsledningskontoret ser en fara i att utfärda specifika riktlinjer som ska stödja unga HBT-personer. Att peka ut en grupp ungdomar som behöver särskilda stödinsatser i form av särskilda riktlinjer som grundar sig på deras sexuella läggning kan snarare missgynna gruppen än stödja den. Faran består i att gruppen unga HBT-personer kan komma att betraktas som avvikande från den dominerande heterosexuella normen. I samtal med representanter från RFSL-Stockholm framkom önskemål om att inte peka ut gruppen unga HBT-personer, utan att snarare utvidga sex- och samlevnadsundervisningen i skolorna och att erbjuda kompetensutvecklingsinsatser för skolpersonal i ämnet.

Stadsledningskontoret anser att unga HBT-personer ska bemötas med samma respekt och förhållningssätt som vilka ungdomar som helst.

Det är skolans och ungdomsmottagningens uppgift att se till att samtliga ungdomar får den hjälp och det stöd de behöver oberoende av deras sexuella läggning.

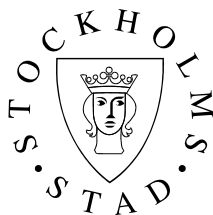
Stadsledningskontoret konstaterar att det idag finns tillfredsställande riktlinjer för att stödja unga HBT-personer, bland annat i form av Skolplan för Stockholms stad och Strategi för elevhälsa i Stockholms stad. Kontoret vill framhäva att dessa styrdokument ska implementeras och efterlevas i alla de av stadens verksamheter som berör barn och ungdomar.

Förslag till kompletterande insatser för att stödja unga HBT-personer

Stadsledningskontoret föreslår följande kompletterande insatser för att utöka stödet till unga HBT-personer.

1. I anvisningarna för kvalitetsredovisning till stadsdelsnämnderna ska skolornas arbete med ”Strategi för elevhälsa” framhållas
2. Kompetensutvecklingsinsatser om homofobi, om att vara ung HBT-person och heteronormativitet ska genomföras för skolpersonal och personal på ungdomsmottagningar av utbildningsnämnden respektive socialtjänstnämnden

Kommunstyrelsens arbetsmarknads- och integrationsberedning beslöt den 31 maj 2005 att föreslå kommunstyrelsen besluta föreslå kommunstyrelsen att godkänna förslagen om kompletterande insatser som stöd till unga HBT-personer i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2002:40

2002:40 Motion av Margareta Olofsson m.fl. (v) om stöd till unga HBT-personer (Homo, Bi och Transpersoner)

En undersökning gjord av psykologistudenten Hans Hanner, vid Stockholms universitet, visar att 37 procent av de homosexuella tjejerna och 24 procent av killarna mellan 16 och 24 år hade gjort ett eller flera självmordsförsök. Det är anmärkningsvärt höga siffror. Fler än var tredje homosexuell tjej har försökt ta livet av sig. Mer än varannan har dessutom haft självmordstankar under det senaste året. Folkhälsoinstitutet har tagit fram en studie som visar att homosexuella invandrare är utsatta för särskilda påfrestningar. För många leder öppenhet om den sexuella läggningen till en brytning med familj och släkt.

Enligt Hanners undersökning upplever de flesta homo- och bisexuella tiden runt 15 år som den mest kritiska. De har fortfarande inte kommit ut, de känner kanske inga andra homo- och bisexuella och man har fortfarande inte haft någon sexuell erfarenhet med någon av det egna könet. Dessa unga homosexuella går alltså fortfarande i grundskolan när den mest kritiska tiden inträffar. Det innebär att skolan har ett stort ansvar för att underlätta för unga homo- och bisexuella.

Ett annat problem för de unga homosexuella handlar om att komma ut och berätta för sina föräldrar om sin homosexualitet. Även här kan skolan och samhället hjälpa till och underlätta komma ut-processen.

Samhället gör mycket för de vuxna homosexuella men de unga, som ännu inte kommit ut, får inte tillräckligt med stöd och hjälp. RFSL:s informatörer som kommer ut till skolklasserna och berättar om homosexualitet är inte tillräckligt. Ytterligare insatser måste göras:

I skolan och i annan verksamhet riktad mot ungdomar måste den heterosexuella normen aktivt brytas, genom att homosexuella och transpersoner blir en naturlig och synlig del. HBT-undervisningen (HBT=Homo, Bi och Trans-

personer) måste integreras i undervisningen. Det räcker inte att i sex- och samlevnadsundervisningen nämna, eller bjuda in RFSL-informatörer, som en separat del. Homosexualitet måste få samma status som heterosexualitet i undervisningen. Det är viktigt att ge förebilder och avdramatisera HBT och det är en viktig hjälp för den enskilde att bli medveten om sina känslor och kunna identifiera dem som "homosexuella", vilket annars inte är lätt i ett samhälle där heterosexualiteten är den absoluta normen.

Familjerna behöver stöd. När föräldrar får veta att deras barn är homosexuellt, transsexuellt etc. kan de behöva hjälp och stöd för att hjälpa sitt barn. Även föräldrarna går igenom vad som är att likna vid en "komma ut"-process och i många fall saknar de all erfarenhet och kunskap. Detta stöd ska naturligtvis ske utifrån barnets perspektiv och inte föräldrarnas.

Föräldrar kan behöva informeras om det faktum att inte alla barn blir heterosexuella så att de ges möjlighet att förberedas inför möjligheten att deras barn en dag berättar för dem att det är homosexuellt. Även om föräldrarna accepterar sitt barns homosexualitet eller könsöverskridande kan det vara jobbigt för föräldrarna att de själva inte förstod detta.

Invandrare får samhällsinformation via undervisning och skriftligt. I denna information bör även HBT-information ingå. Homosexuella invandrare och/eller deras föräldrar kommer ofta från samhällen där sexualiteten osynliggörs och där homosexualitet ofta är starkt skambelagt. Därför måste insatser riktas in på att en "komma ut"-process för många innebär inte bara en brytning med familjen utan också med den egna kulturen. Detta bör tas upp med invandrarorganisationer men än viktigare är att stödja de grupper för homo-, bisexuella och transpersoner med invandrarbakgrund som finns. I arbetet med barn och ungdomar bör man försöka finna förebilder av annan etnisk bakgrund än svensk.

Viktigast är naturligtvis insatser riktade för att stödja individens "komma ut"-process och eftersom hon/han lever i ett samhälle där inte förtrycket utan snarare den totala uteslutningen av HBT är det stora problemet så måste samhället göra sitt yttersta för att kompensera detta. Om en elev som är öppet homosexuell trakasseras av sin lärare så ska hon inte behöva gå till en ideell organisation (RFSL) för att få hjälp. En lösning skulle kunna vara en diskrimineringsombudsman för skolorna. En sådan diskrimineringsombudsman skulle inte bara ägna sig åt diskriminering p.g.a. sexuell läggning utan också diskriminering p.g.a. bakgrund, sexuella trakasserier och mobbning.

Arbetet med HBT kan mycket väl integreras i det arbete som redan finns. Sexuell läggning glöms ofta bort i stadens politiska program och planer. I t.ex. skolplanen nämns inget om homosexualitet. Detta skulle ha kunnat passa in i

stycket: "Skolan skall hjälpa eleverna att utveckla empati och respekt för andra människors lika värde. Det innebär att skolan aktivt skall arbeta mot mobbing, rasism, sexuella trakasserier och kränkande språkbruk. Skolan skall arbeta aktivt med jämställdhet mellan kvinnor och män."

HBT står för homosexuella, bisexuella och transpersoner. Trans- står varken för en sexualitet eller en identitet. Transpersoner är ett samlingsnamn för människor vars livssituation och identitet kan skilja sig radikalt från varandra: transsexuella, transvestiter, transgenderister och andra som på något sätt själva vill definiera sin könstillhörighet som någon annan än den "fastställda". Även transpersoner behöver stöd, speciellt i unga år.

Vi föreslår fullmäktige besluta

att ge stadsledningskontoret i uppgift att utarbeta ett program och åtgärder för att underlätta och stödja unga HBT-personer i enlighet med motionen.

Stockholm den 17 juni 2002

Margareta Olofsson

Claes-Göran Jacobson

Ann Mari Engel

Ann-Margarethe Livh

Patricio Rodriguez

Maria Hannäs

Ewa Törngren

Anita Habel

Ann-Marie Strömberg

Per Ohlin

Majken Wennberg

Stellan Hamrin